

Friends of the Earth International (Přátelé Země)

(www.foei.org)

Friends of the Earth International (Přátelé Země) je mezinárodní organizace, která spojuje environmentální sdružení v 71 zemích a kolem 5000 místních aktivistů na každém kontinentě. Každá členská organizace je autonomní, tvoří jí místní národní skupina pracující na svých vlastních projektech. Národní organizace, které tvoří Friends of the Earth provádějí kampaně a koordinují vlastní aktivity se zaštitěním mezinárodních FoEI. FoEI mají zhruba 1, 5 miliónů členů a podporovatelů na celém světě.

Témata

FoEI se zabývají environmentálními problémy s ohledem na jejich sociální, politické a lidskoprávní souvislosti. Kampaně FoEI zasahují za tradiční oblast konzervativních hnutí a snaží se postihnout ekonomické a vývojové aspekty udržitelnosti. Ačkoli se organizace při svém založení dotýkala především v Severní Ameriky a Evropy, je dnes členství silně převáženo směrem ke skupinám v rozvojovém světě. Současnými mezinárodními prioritami FoEI jsou:

změny klimatu (požadují snížení emisí, zahájení soudních procesů proti největším světovým znečišťovatelům, včetně významných naftových společností, vlády Spojených států a finančním institucím)

finance (mezinárodní finanční instituce jako MMF, Světová banka a Světová obchodní organizace, UN systém a světové ekonomické fórum – právo společností a jejich občanů vybrat si svou vlastní místní ekonomiku a právní odpovědnost společností za důsledky špatné praxe)

GMOs (podporují právo zemí rozhodnout se, co chtějí jíst, a zakázat nebo omezit GMOs, podporují udržitelné zemědělství)

lesy (chtějí zastavit intenzivní hospodaření s lesy, jejich přeměnu na zemědělská pole a pastviny či na stromové plantáže; požadují, aby místní komunity a původní národy měli právo ovládat své lesy v jejich tradiční udržitelné podobě)

dezertifikace

Antarktida

oceány

biodiverzita

voda a mokřady

těžba a těžební průmysl

obchod a jeho dopad na prostředí a udržitelnost (nahradit korporální globalizaci spravedlivými a udržitelnými ekonomikami, založené na demokracii, rozmanitosti, redukci spotřeby, spolupráci a opatrnosti, snaha omezit sílu a dosah Světové obchodní organizace a dalších obchodních smluv)

ekologický dluh (bohatých zemí, který využívají pro svou vlastní ekonomickou výhodu)

atomová energie

Skupiny Friends of the Earth a podmínky členství

FoEI organizace v každé zemi jsou samy velmi rozvětvené – od grassroots aktivistů až po národní nátlakové skupiny, které vedou kampaně za environmentálně progresivnější a udržitelné politiky (policies). Skupiny a aktivisté na všech úrovních provádějí vzdělávací a výzkumnou činnost. Od FoEI skupin se vyžaduje, aby jednaly nezávisle na politické společnosti, na náboženských a jiných vlivech, aby byly otevřené, demokratické a bez diskriminací ve své vnitřní struktuře, a aby byly ochotny spolupracovat s organizacemi, které pracují pro stejné cíle.

Jelikož je FoEI federací environmentálních skupin, nemůže přijmou za členy jedince. Podmínkou členství je tedy nezávislost na politických stranách, náboženských a etnických organizacích a hmotná nezainteresovanost. Podmínkou členství je také činnost jak na národní, tak na grassroots úrovních, práce na hlavních environmentálních problémech v té které zemi a účast na významných mezinárodních kampaních FoEI. Měly by pracovat jako nátlakové skupiny, vést kampaně, vzdělávat a provádět výzkumy a spolupracovat s ostatními organizacemi, protože tak lépe mohou mobilizovat zdroje a síly.

Struktura sítě

FoEI je vysoce decentralizovaná – vytvořená z autonomních organizací, z nichž mnohé byly ustanovené před připojením k federaci. Členská organizace se může pojmenovat ekvivalentním „Friends of the Earth“ ve svém národním jazyce, např. Friends of the Earth (USA), Amigos de la Sierra (Argentina), Priatelja Zeme (Slovensko). Nicméně zhruba polovina členských skupin pracuje pod vlastními jmény, často mají nezávislý původ a k síti se připojili až následně, např. Hnutí Duha. Jedná se o členské skupiny ze 71 zemí a 16 poboček vedoucích různé kampaně.

FoEI jsou podporováni sekretariátem založeným v Amsterdamu a výkonným výborem známým jako ExCom. ExCom volí všechny členské skupiny na plenární schůzi (BGM) dvakrát do roka. Na stejné schůzi se také rozhoduje o celkové politice (policy) a přednostních aktivitách. Na této schůzi má slovo všech členů stejnou váhu.

Výkonný výbor (ExCom) se setkává čtyřikrát ročně. Tvoří jej předseda, volený přímo BGM, zástupce organizace hostující další BGM, a zástupci sedmi členských skupin.

ExCom zaměstnává a dohlíží na práci malého Mezinárodního Sekretariátu v Amsterdamu.

FoEI je aktivní člen Environment Liaison Centre International a World Conservation Union (IUCN). Participuje v počtu podobně tematicky orientovaných sítí. Má konzultativní status v ECOSOC (Hospodářské a sociální radě UN).

FoEI se účastnilo Světového sociálního fóra (leden 2005) a spolupracuje s mnoha dalšími skupinami, které sdílejí podobné cíle.

Historie

FoEI byla založena v roce 1971 čtyřmi organizacemi z Francie, Švédska, Velké Británie a USA. Dnešní federace vyrostla z valných hromad ochránců životního prostředí z různých zemí, které souhlasily s vedením společné kampaně o základních problémech, jakými v počátcích byly jaderná energie a velrybaření.

V roce 1981 byl ustanovený malý Mezinárodní sekretariát, zpočátku osazený dobrovolníky střídajících se po zemích. V roce 1983 měla organizace 25 členů a byl zvolen Výkonný výbor, který měl dohlížet na problémy vyskytnuvšími se v období mezi schůzemi.

V roce 1986 roční plenární zasedání (AGM) hostila poprvé organizace z Jihu – Sahávat Alam Malajsie. V té době měla organizace 31 členů z celého světa, kteří byli plně zapojeni do environmentální a vývojové diskuse; a jasně rozpoznala potřebu změny životního stylu a struktury spotřeby Severu.

Mezitím roku 1985 evropští členové FoEI ustanovili vlastní oblastní koordinační těleso, FoEI Evropy, s kanceláří v Bruselu. Mimo jiné, evropská FoEI je odpovědná za průkopnický program na posílení environmentálních snah ve východní Evropě.

V roce 1994 AGM rozhodlo, že by měla mezinárodní spolupráce zesílit skrze vývojový program. V minulých letech byl tento program implementovaný do různých publikací, projektů, kampaní a mezinárodních fór v rámci programu Udržitelné společnosti.

Nyní má FoEI 71 členských skupin, které spojuje přesvědčení, že environmentálně trvale udržitelný rozvoj vyžaduje jak silný lokální aktivismus, tak efektivní národní a mezinárodní kampaň.

V roce 2002 bylo členů a podporovatelů FoEI více než 1 milion, a FoEI spojoval více než 5000 místních aktivistických skupin.

Mise a vize Friends of the Earth

Vize FoEI představuje pokojný a udržitelný svět založený na společnostech žijících v harmonii s přírodou. Představují si společnost vzájemně závislých lidí žijících v důstojnosti, v podmínkách, kdy je zajištěná poctivost, člověk a lidská práva. Tato společnost bude postavená na lidské svrchovanosti a spoluúčasti na základě sociální, ekonomické, generové a environmentální spravedlnosti a osvobozená od všech forem nadvlády a vykořisťování, jako je neoliberalismus, korporální globalizace, nekolonialismus a militarismus.

„We believe that our children’s future will be better because of that we do.“

Jako svá poslání uvádějí FoEI následující:

1. Zabezpečit environmentální a sociální spravedlnost, lidskou důstojnost a úctu k lidským právům
2. Zastavit a zvrátit degradaci životního prostředí, vyčerpávání přírodních zdrojů, podporovat ekologickou a kulturní rozmanitost a zabezpečit udržitelný život
3. Umožnit sebevyjádření původním národům, místním komunitám, skupinám a jedincům a zajistit účast veřejnosti na rozhodování.
4. Působit tvůrčími přístupy a řešeními na přetvoření společnosti směrem k udržitelnosti a rovnosti mezi a uvnitř společnostmi
5. Vést mohutné kampaně, zlepšovat uvědomění, mobilizovat lidi a vytvářet svazky s různými hnutími, spojujícími grassroots, národní a globální boje
6. Navzájem se inspirovat, spojit se, posílit a doplňovat vzájemně své kapacity, pracovat společně v solidaritě

Příklady akcí a úspěšných kampaní (rok 2005)

FoEI se zúčastnili Sociálního fóra v lednu 2005 v Brazílii, jednání Spojených národů v Montrealu ohledně změn klimatu a setkání Světové obchodní organizace v Hongkongu v prosinci. Pro ilustraci jejich činnosti lze uvést několik úspěšných akcí uváděných ve výroční zprávě FoEI:

Díky kampani FoEI byla zrušena půjčka ADB (Asian Development Bank) banky vládě Papua Nové Guineje na velkoplošný projekt palmových plantáží.

I díky kampani FoEI po čtyřech letech debat bylo odsouhlaseno na setkání UN právo občanů v Evropě, Kavkazu a Střední Asii, aby se podíleli na rozhodnutích souvisejících s GMO. Petice podepsaná 135 000 občany ze 100 zemí a přes 740 organizacemi byla doručena WTO na setkání v Hongkongu za práva jednotlivých zemí podniknout vhodné kroky k tomu, aby ochránily svou zemědělskou půdu, prostředí a spotřebitele před riziky spojenými s GMO. Na tlak FoEI a jiných organizací ustanovilo UNESCO odbornou skupinu, která se zabývá hrozbou změny klimatu a vlivu na některé z nedůležitějších míst světového dědictví. A mnoho dalších, včetně akcí a kampaní na úrovni členských zemí

Financování

Z financí FoEI 12,5 procenta pochází z členských poplatků; členské skupiny přispívají procentem z jejich příjmu. Tyto finance se používají pro pokrytí potřeb Sekretariátu. Dalších 87,5 procent tvoří dotace z vládních agentur a fondů, které FoEI dostává na určité programy, kampaně a projekty. Z Membership Support Fund jsou pak financovány potřeby sítě, vedení celostátních kampaní a účast na mezinárodních kampaních. V roce 2005 bylo distribuováno 1,2 milionů Euro z tohoto fondu členským skupinám pro různé projekty. Např.: Kampaň FoEI z Ghany, Toga a Nigérie proti západnímu africkému plynovodu. Fondy od Novib/Oxfam Netherlands, the Sigrid Rausing Trust a holandského ministerstva zahraničí na monitorování klima v malých ostrovních státech. Ochrana lesa a místních komunit v asijských FoEI skupinách v Malajsii, Indonésii a Papua-Nové Guineji. Dokumentární film FoEI v Nigérii ohledně hoření plynu (? gas flaring) v Nigerijské Deltě. Série seminářů a kampaní v Brazílii pro lepší uvědomění o stromových monokulturách plantáží. Kampaň za ochranu práva na vodu v Indonésii. Apod.

Podrobný rozpočet – výroční zpráva z roku 2005

balance sheet 31 december 2005 [amounts in euro]

	2005	2004
assets		
Fixed assets	12.005	8.148
Liquid assets	983.684	752.727
Paid in advance	117.027	117.639
Accounts receivable	336.979	292.750
total assets	1.401.695	1.171.265
current liabilities		
Accounts payable	791.261	664.323
Donor grants balances	360.414	231.831
	1.151.675	896.154
reserves		
Accumulated surplus	240.123	240.110
Reserve for relocation	5.897	20.000
Fund for membership fees alliances	4.000	
Secretariat budget support		15.000
	250.019	275.110
total liabilities	1.401.695	1.171.265

statement of income and expenditure [amounts in euro]

	2005	2004
revenues		
Membership fees	293.439	289.573
Sales	479	840
Interest & miscellaneous	37.517	35.038
Donor grants	2.029.706	1.345.754
total revenues	2.361.142	1.671.204
expenditure		
Staff costs & volunteer expenses	243.890	204.490
Office operations & communication	128.110	103.300
Publications & translations	66.200	49.480
BGM	64.833	38.957
Chair costs / International representation	14.925	13.339
Executive Committee	24.387	22.651
activities		
Campaign coordinators	208.738	167.062
Media and communication staff	119.544	110.154
Membership Support Fund	1.256.459	715.705
Specific campaigns & projects	259.146	232.189
total expenditure	2.386.233	1.657.327
balance	-25.091	13.878
specification deficit		
Secretariat budget support from reserves	-15.000	
Allocation office move from reserves	-14.103	
surplus	4.012	
	-25.091	